

novoles

26. junij 1981

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Tematska konferenca

Na sindikalni konferenci sestavljene organizacije so govorili o uveljavljanju samoupravnega planiranja in uresničevanju planskih nalog SOZD Uniles za obdobje 1981–1985. O težah za tematsko konferenco so delegati pred tem razpravljali na konferencah sindikata v posameznih delovnih organizacijah oziroma na razširjenih sejah v osnovnih organizacijah.

Predsednik koordinacijskega odbora sindikata SOZD, Franc Sikošek, je pozdravil zbrane delegate in goste (bilo jih je okoli 60) ter podal uvodno besedo. V delovno predsedstvo so bili izvoljeni: za predsednika Franko Štokelj, Meblo, za člane Slavka Globočnik, Lesnina, Janez Bajuk, Novoles, Franc Sikošek, Stol, za zapisničarko pa Irena Skočir, Uniles.

V zanimivi in – presenetljivi, ker to ni pogosto – konkretni razpravi je sodelovalo precejšnje število prisotnih. Bistvenega pomena za razpravo pa so bila izhodišča in nekatere smernice, ki jih je v začetku nakazal Viktor Arh, pomočnik za načrtovanje in razvoja za proizvodnjo in razvoj Mebla ter predsednik odbora za načrtovanje in razvoj SOZD Uniles. Poudaril je, da je bil doslej Uniles kot sestavljena organizacija morda res v zavesti bolj med vodilnimi kadri, ni pa

prodrl do baze, zato lahko sindikat, kot temelj SOZD, pri tem odigra veliko vlogo. V razpravi se je dotaknil tudi naložb. V srednjeročnem obdobju 1981–1985 so po njegovem mnenju načrtovane prenapeto (6,78 milijarde dinarjev oziroma 4,8 odstotka celotnega predvidenega dohodka), medtem ko velja ravno obratno za načrtovani celotni prihodek in izvoz (pri čemer je poudaril potrebo po skupnih izvoznih programih).

Tovariš Arh je omenil tudi mesto in vlogo lesne industrije v naši družbi, naloge republiških sindikatov glede sestavljene organizacije združenega dela, vprašanje stabilizacije in vprašanje rasti cen, odpravo nepotrebne administracije ter resno spoštovanje raznih samoupravnih sporazumov.

Pomembno je dejstvo, da v SOZD Uniles, ki združuje 10 delovnih organizacij s 16.500 delavci, letos prvič sprejemajo planske dokumente po novem samoupravnem sistemu planiranja.

V nadaljevanju razprave so se delegati strinjali s pripombami Viktorja Arha. Razen že načrtovanih vprašanj so omenili tudi problem skupnega nastopanja na tržišču, resnost glede planskih dokumentov, ureditev prihodkovnih odnosov, specializacije nabave in boljše ter učinkovitejše obveščanje.

Predsednik SOZD Uniles, dr. Tone Krašovec, je po kratki predstavitvi SOZD Uniles poudaril problem učinkovitega samoupravnega sporazumevanja, ki pa je seveda odvisno od razvitosti samoupravnih odnosov v posameznih delovnih

organizacijah, težave pri dohodkovnem povezovanju ter družbeno funkcijo SOZD, ki je še vedno premalo opredeljena.

Tematski konferenci sindikata je prisostvoval tudi Brane Mišić, sekretar republiškega odbora sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije, ki je povedal, da je sicer razprava zajela pomembna vprašanja za nadaljnji razvoj SOZD Uniles, vendar je menil, da je v njej sodelovalo premalo delegatov iz OO sindikata TOZD, tako da je razprava izzvenela preveč strokovno. Po njegovem mnenju je v skladu z namenom sklicane tematske sindikalne konference razpravljati le delegat iz Marlesa, ki je v imenu delavcev svoje DO pozdravil konferenco ter povedal, da so se delavci Marlesa v glavnem strinjali z osnutki plan-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Med konferenco

OBVESTILO

Naslednja številka glasila izide 24. julija.

Zadnji rok za oddajo prispevkov je 15. julij do 9. ure.

UREDNIŠTVO

Tematska konferenca

(Nadaljevanje s 1. strani)

skih dokumentov, o katerih so razpravljali. Delavci Marlesa so tudi poslali sporočilo III. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije. V sporočilu so nakazali svoje rešitve glede dohodkovnih odnosov med TOZD in DO, zlasti pa rešitve o skupnih vlaganjih za razširjeno reprodukcijo, ki naj bi pripomogle k razvoju DO, lesne panoge ter k celotnemu skupnemu razvoju.

Ob koncu seje so prisotni pooblastili delovno predsedstvo, da osnutke stališč dopolni s konkretnimi predlogi iz same razprave, zaključke konference pa posreduje delegatom Unilese za III. kongres samoupravljalcev (iz Marlesa in Novolesa), prav tako pa tudi delavskemu svetu SOZD Uniles.

Bo sindikat bolj povezal UNILES?

KOORDINACIJSKI ODBOR

V Lesnini je bila 28. maja seja koordinacijskega odbora sindikata SOZD Uniles. Delegati so razpravljali o osnutkih stališč za tematsko konferenco ter o predlogih za letne športne igre.

O vzrokih in načinu drugačnega organiziranja športnih iger smo pisali že v prejšnji številki glasila, zato naj povemo le, kdaj bodo športne igre in kje bodo potekale. Najprej je na vrsti Javor iz Pivke, kjer bo predvidoma že 27. junija tekmovalanje v streljanju, šahu in namiznem tenisu. V začetku septembra bodo v Novolesu v Novem mestu priredili tekmovalanje v odbojki in malem nogometu, v novogoriškem Meblu pa se bodo oktobra tekmovalci pomerili v kegljanju in balinanju. Organizacijo zimskih športnih iger, ki bodo februarja naslednje leto, bo prevzela Lesnina.

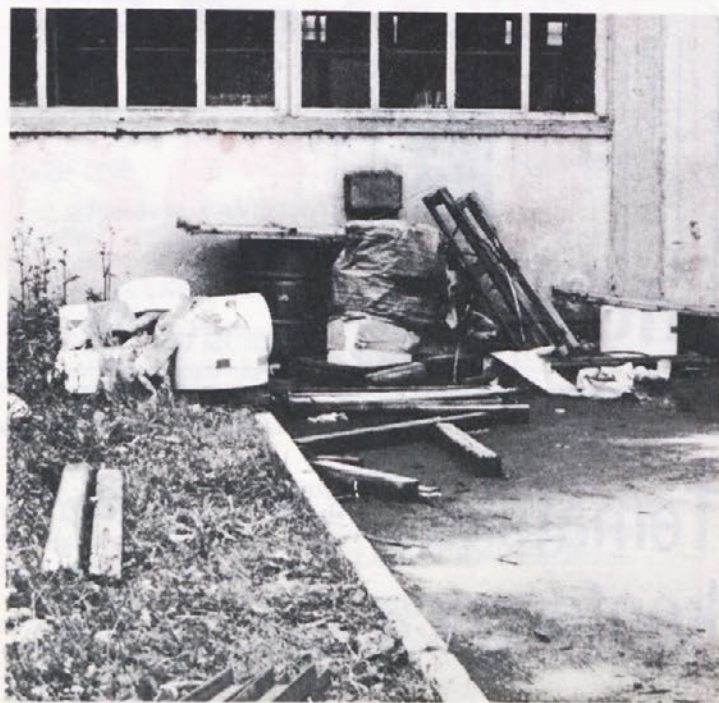
K NATEČAJU DELAVSKE FOTOGRAFIJE „NAŠ DELAVNIK“

V prejšnji številki smo objavili razpis natečaja delavske fotografije „Naš delavnik“, vendar smo izpustili nekaj podatkov. Te objavljamo sedaj: Fotografije pošljite na uredništvo Delavske enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4. Fotografije, ki ne bodo nagrajene ali izbrane za razstavo, stenski koledar in za objavljanje v Delavski enotnosti in njenih publikacijah, bomo po končanem natečaju vrnili avtorjem. Zato vse, ki bodo sodelovali na natečaju, prosimo, da skupaj s fotografijami pošljejo tudi svoj točen naslov!

UREDNIK

Neurejenost okolice TOZD

Marsikomu ni všeč sedanje stanje, ali bolje rečeno, neurejenost okolice novolesovih TOZD v Straži. Res je, da vsi skupaj posvečamo premalo skrbi za ureditev našega skupnega delovnega okolja. Očitno ne moremo ali pa nečemo (morda se tudi ne zavedamo neurejenosti) postaviti odgovorne ljudi pred vprašanje, zakaj je s tem v zvezi veliko stvari neurejenih!

To ni samo videz neurejenosti – tako nastaja tudi škoda.

Najprej naj navedem le nekaj slabosti, ki so posledica sedanjega stanja. Ena od slabosti je ta, da je okoli tovarn vse polno raznih ropotij (razbite palete, deli raznih naprav, odvržena embalaža, ...), kosov lesa, blata in smeti. Druga slabost pa je ta, da je za vzdrževanje tovarniških zgradb premalo poskrbljeno. Marsikje je potrebno zamenjati šipe, opeko ali pa očistiti streho, polno žaganja in ostalih lesnih odpadkov. Če streha ni očiščena, ti odpadki ob deževju ovirajo vodo, ta pa izbere krajšo pot in curlja v tovarniško halo na material, stroje in celo na ljudi. Stanje ni nič boljše, če so za to zadolženi ljudje iz delovnih sredin vzdrževalcev strojev in naprav, saj

imajo ti že svojega osnovnega dela več kot preveč. Tako ti ljudje tega dela ne morejo opravljati.

To je bilo nekaj kritičnih pripomb v zvezi s sedanjim stanjem. Logična posledica tega pa je prizadevanje za izboljšanje tega stanja.

Mislím, da bi morala imeti delovna organizacija NOVOLES, svoje stalne vzdrževalce zgradb in zunanjega okolja. To delo bi morali opravljati vrtnarji, smetarji in hišniki. To bi torej morali biti ljudje, ki bi bili razporejeni na ta dela in naloge. Če bomo še naprej za opravljanje teh del in nalog občasno odtegovali proizvajalce od svojih del in nalog, ne bomo na tem področju nikamor prišli.

Suhega lesa imamo premalo. Mar res? !

Dva vrtnarja oziroma smetarja sta za cel NOVOLES očitno premalo. Ta dva, ki sta razporejena na ta dela in naloge, zmoreta urediti največ okolico DSSS in pomesti cesto, kaj dosti več pa že ne. Še posebej zato, ker je pri posameznih TOZD v Straži že dolgo časa precej neurejeno in ker te proizvajajo veliko več odpadkov kot pa DSSS.

Zato tudi s prerazporejanjem teh dveh delavcev na čiščenje, pospravljanje in morda tudi vzdrževanje zgradb, ne bi dosegli željenega učinka. Zato menim, da bi morali na teh delih in nalogah biti razporejeni ljudje, ki bi ta dela in naloge stalno opravljali.

Razen tega pa bi morali tudi okolico urejati bolj planirano kot doslej. Mislim, da ne bi bilo slabo, če bi posebna žirija razpisala natečaj za predlog plana ureditve zunanjih tovarniških površin. V tem predlogu naj bi bilo zajeto vse od zelenic, cvetličnih gredic, nasadov drevesja in ostalega dela estetskega urejevanja površin znotraj ozemlja delovne organizacije.

Seveda bi moral biti tak plan v skladu z razvojem Novolesa. Tega problema bi se morali lotiti z verno in ne prepustiti urejanje delovne okolice slučajem ali pa pustiti okolico neurejeno.

Kot delovna organizacija z zelo urejenim samoupravnim sistemom na mnogih področjih dela bi se morali tudi na tem področju bolje izkazati. To bi morali že zdavnaj rešiti, zato moramo sedaj kompleksno rešiti ta problem. Kot smernice za urejanje stanja na tem področju naj bodo predlogi iz samih delovnih sredin. Menim, da se s tem strinjate. Tudi urejenost delovnega okolja je pogoj za dobro razpoloženje na delu, zlasti v sedanjem gospodarskem trenutku, ko se vsi tako prizadevamo za večjo produktivnost, urejenost dela in poslovanja kot že dolgo ne.

JOŽE ŠENICA

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta se iskreno zahvaljujem OOS TOZD TSP za venec, sodelavcem iz ploskovnega oddelka za izkazano pomoč in vsem ostalim za izrečeno sožalje.

IVAN VIDMAR
Z DRUŽINO

Priprava elementov za izdelavo palet

Vloga informatike v spreminjanju gospodarstva

Posebna številka revije „Obveščanje in odločanje“, cena 250 dinarjev; naročila sprejema dopisna delavska univerza Univerzum, Ljubljana, Parmova 39, p. p. 106.

Prestrukturiranje slovenskega gospodarstva, s poudarkom na bolj kakovostnem izvozu, je naša trajna usmeritev, ki ji bomo lahko sledili predvsem z upoštevanjem dosežkov znanstveno-tehnološke revolucije, za katero sta značilna vzpon in poraba informacijske tehnologije – informatike. Ta je, kot ključna gonilna, sila postala infrastrukturnega pomena za razvoj družbene reprodukcije.

Povezanost informatike z gospodarskim in družbenim razvojem narekuje tudi naši družbi, da odločneje ukrepa za premostitev prepada do razvitejših držav, s katerimi se srečujemo na njihovih in tretjih trgih. Prepada se bo samo še stopnjeval, če eksplozivnemu razvoju informacijske tehnologije ne bomo sledili hitreje. Naložbe v informacijsko tehnologijo, glede na vložena sredstva, nedvomno dajejo najvišje učinke v primerjavi z drugimi tehnologijami, bodisi da gre za

modernizacijo informacijskih sistemov, bodisi za avtomatizacijo delovnih procesov v industriji.

Naraščanje potrebne količine informacij za procese planiranja, uporabljanja in odločanja ni značilno samo za razviti svet, temveč postaja vedno večja nujnost v našem razvijanem delegatskem sistemu, ki mu je treba zagotoviti pravočasne in celovite informacije za odločanje.

Informacijska tehnologija terja tudi visoko udeležbo splošnega in posebnega znanja, zato je ključna naloga, da pospešimo prizadevanja pri prenosu znanja v proizvodnjo in omogočimo lasten razvoj te tehnologije.

O vseh teh in še o vrsti drugih aktualnih vprašanj, ter o vlogi informatike v spreminjanju gospodarstva, so pripravili avtorji naslednje prispevke:

Jernej Virant: Opredelitev informatike in njen razvoj doma in na tujem.

Tomaž Banovec: Informatika in strukturne spremembe.

Marjan Krisper: Vpliv informatike na razvoj družbenega sistema informiranja.

Cene Bavec: Skupne baze podatkov družbenega sistema informiranja.

Borut Justin: Javno omrežje za prenos podatkov.

Srečko Kosmina: Informatika in poslovni procesi.

Slavko Štante: Planiranje in informacijski sistemi.

Janez Peklenik: Računalnik v delovnih procesih in sistemih.

Emil Milan Pintar: Informacijski sistemi v raziskovalni deljavnosti.

Jernej Virant: Izobraževanje kadrov za potrebe računalništva, informatike in informacijskih sistemov.

Leo Perko: Slovenski uporabniki AOP v razmerah ponudbe domače in uvožene računalniške opreme.

Franc Križaj: Sodelovanje med računalničarji in uporabniki.

Življenjski stroški – kam?

Iz statističnih podatkov je razvidno, da so življenjski stroški v prvih štirih mesecih letos v Sloveniji za 46,7 odst. višji kot so bili v istem času lani, cene na drobno pa so se dvignile za 48,1 odstotka. Tudi osebni dohodki so se v tem času dvignili. Podatki za prve tri mesece letos kažejo, da so osebni dohodki letos za 26 odstotkov višji kot v istem razdobju lani.

Količine so ogromne, vendar končne

Na svetu je 1,38 milijarde kubičnih metrov vode, vendar pa so tudi to količine, na katere mora človeštvo biti pozorno, Kar 97 odstotkov teh voda je v morjih in so slane, dva odstotka sta zamrznjena na obeh zemeljskih težajih, 0,6 odstotka je podtalnice, 0,2 odstotka je vode v jezerih in 0,01 odstotka v zemeljski atmosferi.

Informacija o organiziranju posebne finančne službe (PFS)

Zakon o združenem delu in Zakon o temeljih bančnega in kreditnega sistema sta dala finančni funkciji v OZD poseben pomen.

Zakon o temeljih bančnega in kreditnega sistema, ki je bil sprejet v začetku leta 1977 določa, da se finančna funkcija v OZD organizira kot interna banka, tam kjer ni pogojev za IB pa se organizira posebna finančna služba. Ne glede na organiziranje PFS ali IB, so naloge finančne funkcije enotno opredeljene, kar pomeni, da PFS lahko opravljajo vse naloge kot IB, le da je pristop v eni ali drugi službi nekoliko drugačen. Pri odločitvi za organiziranje PFS ali IB je potrebno upoštevati velikost DO in število TO, medsebojno povezanost TO, stroške poslovanja (ki so pri IB neprimerno večji), vrsta in namen vzdrževanja sredstev, kvalifikacijska struktura finan-

čnih delavcev, itd. Smatramo, da je za našo DO primernejše in predvsem ceneje organizirati PFS. Do te odločitve smo prišli na osnovi razgovorov s predstavniki nekaterih DO, ki že imajo organizirane PFS in IB. Za uspešno poslovanje IB je potrebna primerna strokovna zasedenost in organizacija dela, kar si bomo pridobili skozi poslovanje PFS.

Sedanje poslovanje (finančno) naše DO je urejeno s Samoupravnim sporazumom o poslovanju z žiro računi, deviznimi računi in združevanjem dela in sredstev za pospeševanje izvozne dejavnosti. Vedno obširnejše združevanje sredstev za realizacijo investicijskih programov in tekočo likvidnost, večja finančna solidarnost med TOZD in razvitejši dohodkovni odnosi terjajo boljše finančno poslovanje. S tem namenom smo pristopili k organiziranju PFS.

PFS se lahko organizira kot posebna delovna skupnost ali kot sestavni del obstoječe delovne skupnosti. Smatramo, da je primerno organizirati PFS kot sestavni del obstoječe DSSS, ki pa bo imela poseben status. Pomembno je to, da se PFS organizira na nivoju DO za opravljanje finančnih opravil za vse TOZD, združene v DO. PFS upravlja organ, v katerem so delegati v vseh TOZD. V našem primeru bi to bil delavski svet DO. PFS ima tudi svoj poslovodni organ, ki ga imenuje DS DO, in je odgovoren za zakonitost dela in izpolnjevanje obvez PFS.

PFS se organizira na osnovi samoupravnega sporazuma, s katerim se določijo predvsem

medsebojni odnosi članic, pravice in odgovornosti DS, finančnega odbora in poslovodnega organa, naloge PFS, itd.

Med osnovne in najvažnejše naloge PFS štejemo:

1) Posli združevanja sredstev in razdelitev skupnega prihodka TOZD.

Združevanje sredstev se opravlja na osnovi Samoupravnega sporazuma v skladu z zakonom o združenem delu (ZZD). V Samoupravnem sporazumu je potrebno določiti predvsem cilje združevanja, osnove in merila za ugotavljanje deleža v skupnem dohodku, pogoje in način vračanja združenih sredstev, itd. Cilji združevanja sredstev so različni, lahko so:

- zagotovitev dobav surovin in repro materiala,
- skupen nastop na domačem in inozemskem tržišču,
- kratkoročno likvidnostno kreditiranje,
- skupen nastop pri udeležbah v DO ali izven itd

TOZD, ki so združile sredstva imajo pravico do povračila združenih sredstev, celo revalorizirane vrednosti, in nadomestila za gospodarjenje z združenimi sredstvi.

2) Posli pridobivanja in koriščenja denarnih sredstev za realizacijo programa razvoja in plana tekoče aktivnosti.

PFS pri pridobivanju denarnih sredstev za realizacijo programa razvoja in tekočih aktivnosti opravlja predvsem naslednja opravila:

- pridobiva denarna sredstva iz notranjih virov, tj. združuje sredstva TOZD,
- združuje sredstva z drugimi OZD,

– pridobiva finančna sredstva s krediti domačih in tujih bank ter OZD,

– itd.

PFS je dolžna uporabiti pridobljena finančna sredstva za namene, za katere so bila pridobljena.

3) Posli plačilnega prometa in ostali finančni posli

PFS lahko opravlja vse posle plačilnega prometa, še posebej:

- operativno spremljanje in vsklajevanje planov priliva in odliva finančnih sredstev,
- vodenje internega plačilnega prometa preko internih računov,
- spremlja promet (prilivi in odlivi) sredstev na dinarskih in deviznih računih,
- vodi evidenco dolgov in terjatev, danih in prejetih plačilnih instrumentov in druge potrebne evidence,
- itd.

V plačilnem prometu, ki ga opravlja PFS za TOZD izhajajo iz sledečega:

- vsa sredstva TOZD, ki so na žiro računih, so istočasno razpoložljivi potencial za poravnavo vseh obveznosti, ki jih imajo TOZD tega dne,
- potrebna je brzina in ažurnost plačilnega prometa, da se zagotovi dnevna likvidnost.

4) Devizni posli

PFS opravlja naslednje devizne posle:

- sestavlja predloge plana deviznih sredstev (prilivi in odlivi),
- spremlja realizacijo devizne bilance,
- vodi evidence o deviznih sredstvih, pravicah in koriščenju po TOZD,
- razporeja devizne prilive po TOZD izvoznih,
- sestavlja poročila za samoupravne in poslovodne organe o deviznem poslovanju.

5) Planiranje, analiza in kontrola uporabe denarnih sredstev

PFS ima pomembno vlogo pri planiranju finančnih sredstev, pri finančnih analizah in kontroli uporabe denarnih sredstev. Najvažnejše naloge s tega področja so:

- izdeluje predloge razpoložljivih denarnih sredstev in jih vsklajuje s plani potrebnih denarnih in deviznih sredstev – mesečno,
- letni in srednjeročni plani,
- analizira likvidnost, obračanje obratnih sredstev, itd,
- obvešča organe upravljanja ter jim predlaga ukrepe za izboljšanje finančnega stanja.

Naloge PFS so podrobneje opisane v Samoupravnem sporazumu o organiziranju in delu PFS. Oba akta bosta pripravljena za razpravo in sprejem do konca meseca junija.

Lepljenje brusnih trakov

Ustanovitev aktiva inovatorjev DO Novoles

Ideja o ustanovitvi aktiva inovatorjev v DO NOVOLES se je pojavila že jeseni 1980. Vzporedno z akcijo pospeševanja inventivne dejavnosti smo pristopili k pripravljanju ustreznih samoupravnih splošnih aktov in utemeljitvi potrebe po aktivu inovatorjev, ki bi deloval kot društvo.

Interes delavcev za dogajanja na področju inventivne dejavnosti se je povečal, tako da smo v začetnih mesecih tega leta prejeli v kadrovsko-socialni službi že lepo število inventivnih predlogov. To je še dodatno potrdilo potrebo, da delavci, ki žele v času splošnih prizadevanj za trdnije gospodarstvo prispevati svoj delež z novimi rešitvami tehnoloških, organizacijskih in drugih problemov, se organizirajo in ustanovijo društvo „aktiv inovatorjev“.

Tako smo pripravili statut Aktiva inovatorjev NOVOLES kot temeljni samoupravni akt. V statutu smo opredelili status aktiva, namen in vlogo aktiva, članstvo, organizacijo in organe aktiva, materialno in finančno poslovanje ter disciplinsko odgovornost članov aktiva.

Aktiv bo deloval v temeljnih organizacijah DO NOVOLES v občinah Novo mesto, Krško, Trebnje in Metlika.

Namen aktiva bo, da vzpodbuja iskanje in predlaganje inventivnih rešitev, ki prispevajo k večanju produktivnosti in dohodka z razvijanjem delovnih sposobnosti in znanja delavcev, k razvijanju in uporabi znanstvenih, tehničnih in tehnoloških dosežkov, k razvijanju organizacije dela, prihrankov na času, na materialu in energiji, izboljšanju postopkov, boljši kakovosti dela, ohranjanju delovnega okolja, varnosti pri delu ter gospodarnejšemu izkoriščanju delovnih sredstev, predmetov dela in delovnega časa na vseh področjih dela.

Član aktiva lahko postane vsak delavec organizacije združenega dela v DO NOVOLES

oziroma občan, če sprejme statut aktiva in poda pismeno izjavo, da pristopa in da se bo ravnal po vseh pravilih aktiva.

V cilju ustanovitve aktiva smo predložili dne 20. 05. 1981 Medobčinskemu svetu SZDL Novo mesto in Občinski konferenci SZDL Krško statut bodočega Aktiva inovatorjev NOVOLES in plan aktiva za leto 1981.

Obe organizaciji SZDL sta pozitivno ocenili naša prizadevanja ter tako v skladu z zakonom o društvih iz leta 1974 dovolili nadaljni postopek ustanovitve aktiva.

Pravno – formalni postopek predvideva naslednji fazi ustanovitve aktiva:

- ustanovni občni zbor, na katerem bodo člani sprejeli samoupravne akte aktiva, imenovali vse ustrezne organe in podpisali pristopne izjave;
- registriranje aktiva v registru društev.

Zato pozivam vse delavce, ki so s svojim inventivnim delom že prispevali k razvijanju DO NOVOLES in tudi tiste, ki imajo željo in smisel, da se v to dejavnost aktivno vključijo strokovno ali pa samo izvajalno, da podajo svojo željo, postati član bodočega Aktiva inovatorjev DO NOVOLES vodjem splošnih oddelkov TOZD. Za DSSS bo prijave sprejemal referent za OD.

Evidentirane bodoče člane aktiva bomo vabili na ustanovni občni zbor Aktiva inovatorjev NOVOLES, ki bo predvidoma 30. 06. 1981 v sejni sobi delovne organizacije.

F. CURHALEK

Prizadevanja za drugačno komuniciranje v mednarodni skupnosti

Bogdan Osolnik: Nova mednarodna informacijsko-komunikacijska ureditev, ČZDO Komunist, Ljubljana 1981, A5, 144 strani, broširano, 2000 izvodov, 43 dinarjev.

Avtor, ki ga kot političnega delavca poznamo v zvezi s problematiko mednarodnih odnosov in našo zunanjo politiko, je v zadnjem času posebno pozornost posvetil prizade-

vanjem za uveljavljanje nove mednarodne informacijsko-komunikacijske ureditve. Delo – s predgovorom Franca Šetince – zapolnjuje vrzel v tovrstni publicistiki: domače strokovne literature niti ni tako malo, je pa širšemu krogu bralcev manj dostopna, tako po razširjenosti kot načinu predstavitve.

„Sodobna sredstva komuniciranja niso samo večkratno povečala svojih zmogljivosti, kar zadeva količino informacij, temveč so obvladala tudi čas in prostorske razdalje v taki meri, da za sodobno obveščanje skoraj ni nikakršnih omejitev.“ Prav zaradi tako velikih možnosti in ogromne moči vplivanja, ki jo imajo ta sredstva v mednarodnem življenju, kot tudi v vsaki deželi posebej, je pomembno, katere družbene sile razpolagajo s komunikacijskimi sredstvi, jih upravljajo oziroma usmerjajo njihovo delovanje.

Mednarodna skupnost ni homogena, označujejo jo neenakosti, nasprotja, trenja, pa tudi prizadevanja za spremembo prakse ekonomske, politične in ne nazadnje komunikacijske odvisnosti, podrejenosti in neenakopravnosti. Tovrstna prizadevanja so dobila najmočnejši izraz v gibanju neuvršenih in dejavnosti OZN ter njenih specializiranih agencij. Ena takih je tudi UNESCO (organizacija ZN za izobraževanje, znanost in kulturo), pri kateri je bila leta 1977 ustanovljena posebna študijska komisija za probleme komunikacij. V njej so avtorjeva prizadevanja za odpravo količinskih in kakovostnih nesorazmerij in neenakosti na področju komuniciranja v mednarodni skupnosti naletela na plodna tla – eden izmed njihovih rezultatov je tudi pričujoča knjiga.

Bogdan Osolnik je uvodoma predstavil razvoj razmišljanja o vlogi informacij in o komuniciranju v odnosih med državami in znotraj dežel, še posebej tistih, ki so se šele osvobodile kolonialnega jarma. Svobodno širjenje informacij v interesu miru in mednarodnega sodelovanja je seveda najbolj prisotno v OZN in gibanju neuvršenih. Razprave o tej problematiki so na dnevni red neuvršenih prišle sicer pozneje kot politična in ekonomska razmerja, vendar je bilo v kratkem času veliko doseženega. Vedeti je namreč treba, da se informacijsko-komunikacijska odvisnost in podrejenost ne pojavljata zgolj kot posledica ekonomske-politične nadvlade razvitih, ampak da to nadvlado (če komuniciranje posameznikom, skupinam in državam ne omogoča, da lahko svoja stališča gradijo na

podlagi dobrega poznavanja pomembnih dejstev, da lahko informacije črpajo iz več različnih virov in da svoja razmišljanja lahko sporočajo drugim) omogoča in ohranja.

Avtor je vsestransko, s številnimi ilustrativnimi primeri, kritično ocenil stanje na področju komunikacij in pokazal na njegovo nevzdržnost oziroma na nujnost sprememb. V nadaljevanju je predstavil cilje in načela nove mednarodne informacijsko-komunikacijske ureditve. Svoja razmišljanja je dopolnil z dokumenti XXI. generalne konference UNESCO (Beograd 1980), ki je bila posvečena tej tematiki in pomeni v razvoju njenega obravnavanja prelomni dogodek.

**Pred nami:
še več varčevanja**

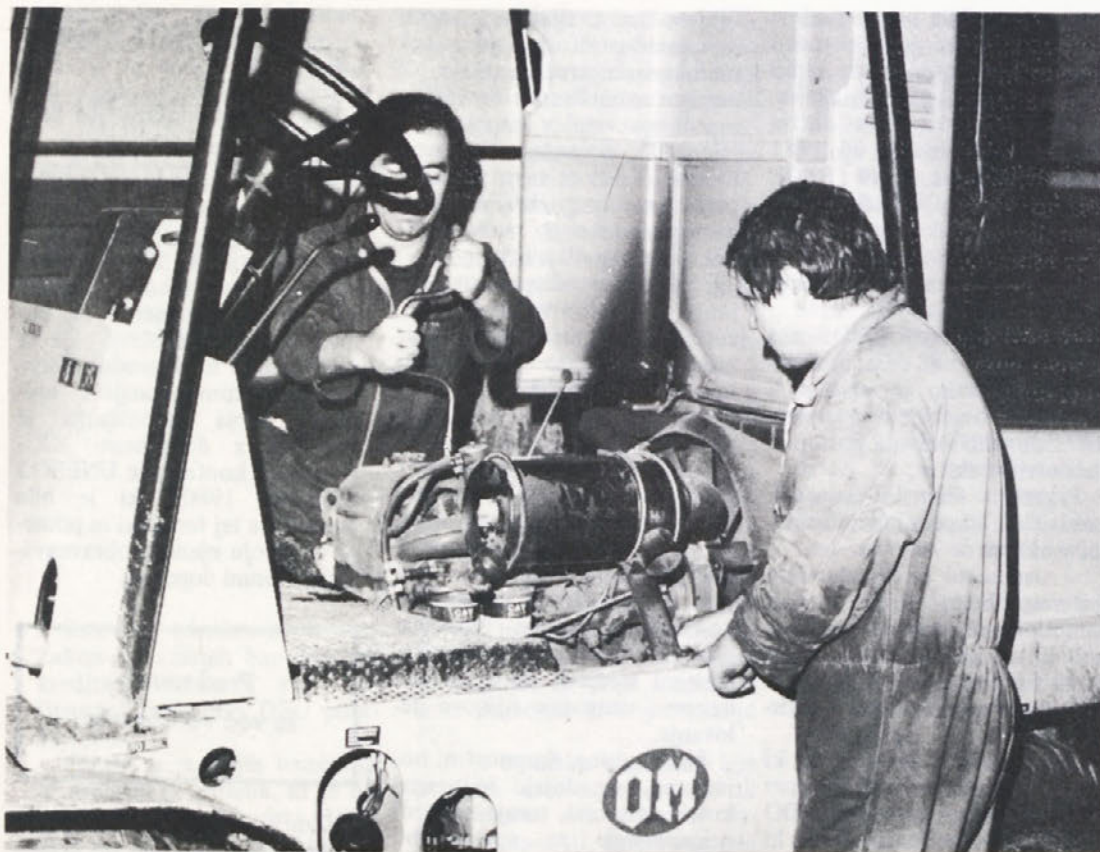
Zmogljivost jugoslovanskih vodnih elektrarn bo ob koncu stoletja pokrivala le 12 odstotkov vseh naših potreb. Slovenske energetske rezerve znašajo le 6 odstotkov jugoslovanskih, jugoslovanske pa le en promil svetovnih, kar je pri pol odstotka svetovnega prebivalstva na Jugoslovana zelo malo. Proizvodnja premoga od leta 1950 zaostaja, pri zemeljskem plinu in nafti pa proizvodnja celo pada. Če bomo hoteli še naprej ohraniti naš standard in biti kolikor toliko neodvisni od uvoza, bomo morali zelo, zelo varčevati z dragoceno energijo in še bolj pospešeno iskati dodatne vire.

OBZORNIK

**Mesečna ljudska
revija Prešernove
družbe**

Tokrat vam želimo predstaviti slovensko poljudno ljudsko revijo z zelo pisano in vsestransko zanimivo vsebino, ki jo že 29 let izdaja Prešernova družba. Gotovo bi se nanjo naročil še

(Nadaljevanje na 6. strani)

V „avtomehanični“. Redno vzdrževanje je potrebno opraviti kvalitetno in predvsem hitro, kajti v proizvodnji že nestrpnost čakajo na viličarja.

(Nadaljevanje s 5. strani)

marsikateri delavec, če bi jo bolje poznal.

Razen kratkih novel domačih in tujih pisateljev prinaša „Obzornik“ na 80 straneh vsak mesec zanimive članke z vseh področij znanosti in človeškega zanimanja. Zgodovina, potopisi, narodopisje, problemi daljnih dežel in ljudstev, razvoj tehnike in znanosti, revolucije in vojne, razvojna pot človeškega rodu ter perspektive prihodnosti, življenjske poti domačih in tujih znamenitih ljudi, zanimivi kulturni problemi in dogajanja, pa še pisane podobe iz narave in živalskega sveta. Revija posveča posebno pozornost umetniški in estetski vzgoji bralcev ter je bogato ilustrirana. Zanj se navdušujejo tako prosvetni delavci kot mladina, prav tako pa tudi ljudje vseh poklicev, od preprostih ljudi do izobražencev. V njej objavljajo tudi poročila o delovanju Prešernove družbe, pisma, ki jih pošiljajo njeni člani in odgovore nanje. Revijo ureja uredniški odbor z glavnim urednikom Tonetom Fajfarjem in odgovornim urednikom Stankom Janežem.

Letna naročnina (12 števil) „Obzornika“ 1981 je 300 dinarjev, lahko pa jo poravnate tudi v največ 3 obrokih. Polletna naročnina je 150 dinarjev, posamezna številka pa stane 30 din. Naročite jo lahko na naslov: Prešernova družba, Borsetova 27, 61000 Ljubljana.

Pravnomočno izrečeni disciplinski ukrepi od 18. 5. do 18. 6. 1981

TOZD TDP:

1. KONDIČ DRAGAN: osem neopravičenih izostankov – prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev.

2. ŠTINE JANEZ: sedem neopravičenih izostankov, ponarejanje bolniškega lista – prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 1 leta.

3. ZUPANČIČ EDVARD: odklonitev dela, nepravilna izpolnitev delovnega lista, 1 neopravičen izostanek – prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 3 mesecev.

4. ADROVIČ REMZIJA: surovo in nepravilno obnašanje do nadrejenega – prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 3 mesecev.

DSSS – Krško

1. ŽURA IVANKA: vinjenost na delu, nedostojno in nepravilno obnašanje do sodelavcev – prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev.

TOZD BLP

1. ZUPANČIČ FELIKS: malomarno in nevestno opravljanje del in nalog, osem neopravičenih izostankov – prenehanje delovnega razmerja.

2. ŠPORAR ANDREJ: vinjenost na delu, neupoštevanje predpisanih varstvenih ukrepov – prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev.

TOZD TSP

1. BEDEK FRANC: dvakrat prišel na delo v vinjenem stanju – razporeditev na druga dela in naloge za dobo 1 leta.

2. DRAŽETIČ JOZO: šest neopravičenih izostankov z dela – prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev.

3. ŠUŠTAR FRANC: samovoljna prekinitev in zapustitev dela za 2 uri – javni opomin.

4. JAKUBOVIČ ANICA: samovoljna prekinitev in zapu-

stitev dela za 2 uri – javni opomin.

5. ŠENICA JOŽE: samovoljna prekinitev in zapustitev dela za 2 uri – prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev.

6. VENE JUSTA: 1 neopravičen izostanek, samovoljna prekinitev in zapustitev dela za 2 uri – prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo enega leta.

Idejnopolitično usposabljanje

Idejnopolitično usposabljanje je zelo pomembno za vse mlade. Od 7. 5. do 26. 5. 1981 je delovala šola v okviru OK ZSMS Novo mesto. Razdeljena je bila v A in B program, za mlade iz združenega dela.

Naloga te šole je, da seznani vse udeležence z nalogami in problemi, ki so vsakdanji v združenem delu. To predavanje nam bo pomagalo pri reševanju težav v združenem delu in pri krepitvi in usposabljanju OO ZSMS.

Vsi člani moramo biti idejno sposobni in znati akcijsko učinkovito delovati v svoji delovni organizaciji, kakor tudi v okolju v katerem živimo.

Idejnopolitično izobraževanje mladincev je zelo potrebno za vse mlade člane v združenem delu. Program je treba nadaljevati in dopolnjevati.

VERICA KASUNIČ

POTREBUJEMO „ZELENO RESNIČNOST“

Svet se že skoraj celo desetletje giblje na robu naftne krize, ki je uničila ali pa močno načela ekonomijo marsikaterih držav. Vendar pa je stalno naraščanje cen in psihoza pomanjkanja umetno ustvarjena – po dogovoru držav proizvajalk. Res je, da bo nafta kmalu zmanjkala, zato pa skušajo oljne družbe, v senci monopola

bogatih naftnih držav, zaslužiti v čimkrajšem času čimveč. To njihovo slast pred potopom pa drago plačujejo vse tiste nerazvite in revne države, ki nimajo lastnih virov in morajo nafto za drage devize uvažati.

Isto, kot se dogaja z nafto, se dogaja tudi v preskrbi prebivalstva s hrano. Razlika je samo v tem, da nafta ni nujno potrebna za človekov obstoj, brez hrane pa človek ne more živeti. Že mnogokrat je bilo dokazano, da monopol lahko pripelje do usodnih katastrof. Znano je, da so zaloge hrane, tako kot zaloge nafte, zelo neenakomerno porazdeljene po zemeljski obli. To prihaja zlasti do izraza zaradi večkratnih razdelitev sveta na politične in vojaške bloke ter na razvite in na nerazvite. Že to ima svoje posledice, saj vemo, da kljub temu, da ne moremo reči, da hrane primanjkuje, na svetu vseeno umira za lakoto na milijone ljudi vsako leto.

Še bolj se lahko razmere zaostrijo, če bi se zaradi tega ali onega vzroka naftna kriza zaostрила tako, da bi bila oskrba z gorivom motena. Obdelovanje velikih poljskih površin je dandanes že tako mehanizirano, da si moderno poljedelstvo brez nafte komaj še lahko predstavljamo. Kakšne posledice bi to imelo za preskrbo zemeljskega prebivalstva s hrano, si lahko predstavljamo. Že zdaj se v malem pojavljajo politična izsiljevanja, v katerih je nagrada ali kaznen dobava hrane.

Kaj sledi iz povedanega? Da je za vsako državo življenjskega pomena izkoristiti vse možne površine za pridelovanje hrane in da je uničevanje obdelovalne zemlje zelo kratkovidno in politično napačno ravnanje. Naša neodvisnost je že v mirnem času odvisna od tega, kaj in koliko lahko ustvarimo, da sodelujemo s svetom v enakopravni izmenjavi dela in sredstev. V vsakem kriznem obdobju pa bomo še bolj odvisni od lastnih zmogljivosti in od pridobivanja lastne hrane.

Te možnosti ne smemo zapraviti. Res je, da nam primanjkuje naftnih vrelcev, da nimamo dovolj energije in da nam primanjkuje industrijskih surovin. Zato pa imamo lastno zemljo, ki je že tisočletja prehranjevala svoje prebivalstvo. Obdelana strokovno in z izkušnjami, predvsem pa, če bo obdelana vsa, bo tudi v bodoče lahko prehranjevala vse, ki živijo na njej. To nam bo prihranilo pomemben delež deviz, ki jih zdaj namenimo uvozu. Še več: z našimi obdelovalnimi površinami bi hrano prav gotovo lahko izvažali in s tem izboljšali našo zunanjo trgovinsko bilanco. Hkrati s tem bi seveda tudi pripomogli k reševanju celotne, svetovne krize s prehrano.

Zeleni plan nam to zagotavlja, vsi pa se moramo truditi za to, da ne bo ostal le plan, ampak da bo postal zelena resničnost. Vse kmetijske površine, najsi bodo v zasebni ali

družbeni lasti, morajo dati vse od sebe, kar lahko dajo. Če to zahtevamo od stroja, ki ga drago kupimo in drago vzdržujemo, zakaj ne bi zahtevali tega od zemlje, ki smo jo dobili v dar od naših dedov, ne zato, da bomo z njo razmetavali, ampak da jo bomo z ljubeznijo in preudarno obdelovali. Delajmo z zemljo tako, kot so to že delali oni, s pomočjo sodobne tehnike in znanosti pa bomo dobili iz nje mnogo več – kajti ne pozabimo: zemlja lahko postane naša, jugoslovanska nafta.

Otvoritev doma na Resi

4. julija bo otvoritev počitniškega doma na Resi. V ta namen bomo organizirali srečanje sovlagateljev Novolesa in GG Novo mesto. Pripravili bomo kulturni program in športno-zabavne igre.

Vodje ekipe po TOZD, prijavitelje število udeležencev vaše TOZD do 30. junija Rajer Ljubu. On bo tudi sestavil ekipo Novolesa. Organizirali bomo prehrano, pijačo in prevoz z avtobusom.

Točen razpored srečanja bomo objavili kasneje.

A. S.

Pred nami: desetletje pitne vode

Prihodnjih deset let – od 1981 do 1990 – je proglašeni za mednarodno desetletje pitne vode. Čeprav nam skoraj vsak dan pada z neba, postaja pitna voda že marsikje problem in to ne samo v puščavskih afriških in azijskih deželah, temveč tudi v razvitih industrijskih državah, kjer je vode sicer dovolj, podtalnica pa je marsikje zaradi onesnaženega okolja že zdravju škodljiva. Mednarodno desetletje vode naj bi pospešilo človeška prizadevanja za čisto pitno vodo in za odstranjevanje onesnaževanja in okužb, ki na mnogih krajih naše zemlje tarejo prebivalstvo.

Voda morilec milijonov

Na svetu umre kar 25 milijonov ljudi na leto zaradi bolezni, ki so posledica slabe pitne vode. Ni treba posebej poudarjati, da je to največ v nerazvitih državah, kjer je kar 80 odstotkov bolezni, ki tarejo prebivalstvo, posledica slabe pitne vode. Po podatkih svetovne zdravstvene organizacije za posledicami pomanjkanja dobre pitne vode trpi kar 8000 milijonov ljudi ali šestina zemeljskega prebivalstva.

Pomerili smo se v kegljanju

OO ZSMS TOZD TSP – 12. 6. 1981 organizirala tekmovanje v kegljanju. Bilo je pri HENDRIKU V Loški vasi. Tekmovali smo med oddelki. Rezultati kegljanja:

ekipno

I. masiva I

Vidmar Brane, Strajnar Jože, Miklič Drago in Šercelj Anica.

II. ploskovna

Sepoher Martin, Šenica Janez, Šenica Darko in Šuštaršič Brane.

III. lakirnica

Jernejčič Franc, Kumelj Franc, Zupančič Cveto, Besednjak Božo.

posamezniki:

1. Majer Zvone, 2. Strajnar Jože in 3. Sepoher Martin.

VERICA KASUNIČ

Razporejanje prispelega materiala mora biti natančno. Vsak trenutek je namreč potrebno vedeti kje in koliko je materiala, ki ga TOZD želijo.

Akcija mladih v TOZD TSP

V letu 1980 ZSMS ni tako uspešno speljala programa dela. V prvem polletju smo sprejeli plan dela za celo leto, vendar smo ga pomanjkljivo uresničili. Lahko rečem, da se naša aktivnost ni v toliki meri pomaknila, da bi pokazala uspeh in pozitivne rezultate, zato je želja vseh mladih v TOZD TSP, sprejeti plan in program dela v letu 1981 čim bolj izčrpno ustvarimo.

Pomembnejše aktivnosti, ki smo jih do sedaj speljali so:

- sodelovanje pri sprejemu plana za leto 1981,
- obravnava zaključnega računa delovne organizacije,
- sodelovanje v organizaciji Novolesove lokalne štafete,
- pomoč pri zaključni vaji NNNP 80/81,
- nogometni turnir,
- tekmovalstvo v kegljanju,
- udeležba na mladinski politični šoli (iz TOZD TSP sta se te šole udeležila dva člana) in
- udeležba na srečanju mladih iz občine.

27. 5. 1981 smo imeli razpravo in dogovor o akcijah (v okviru Novolesa):

- zlaganje in premazovanje lesa (v palete),
- čiščenje okolja (košnja, pletev) in
- zlaganje desk.

Glasilo „NOVOLES“ ureja uredniški odbor. Odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto – Straža. Naklada 2800 izvodov. Stavek, filmi in montaža: DITC, TOZD Dolenjski list. Tisk: DITC, TOZD Tiskarna Knjigotisk. Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi menja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421/72 z dne 31. januarja 1978.

Želja vseh mladih je čim večja udeležba pri delu in aktivno sodelovanje. Zmenili smo se, da bomo delo opravljali po skupinah. Lahko rečem, da akcija poteka nemoteno in uspešno. Do sedaj nas je delalo 30 članov (v eni skupini 6 – 7 članov). Delo opravljamo 2 – 3 krat na teden. Dosedaj smo zložili 54 palet in opravili 33 ur. Akcijo nadaljujemo. Po opravljenem delu bomo ocenili celotno delo in posamezne člane. Mladinec, ki bo dobil najvišjo oceno za pridno opravljeno delo bo dobil tudi nagrado. Nagrada za aktivnosti vseh članov TOZD TSP je izlet, za katerega se bomo mladinci dogovorili sami.

VERICA KASUNIČ

Športni dogodki

V petek, 12. junija, je bilo v Loški vasi kegljaško tekmovanje med oddelki TOZD TSP. Nastopilo je več ekip. Vsaka je štela štiri tekmovalce. Po dveurnih zanimivih in dobrih metih smo dobili zmagovalca – ekipo MASIVNE, drugo mesto si je priboril PLOSKOVNO, tretje pa ekipa LAKIRNICE. Med posamezniki je bil najuspešnejši Zvone MAJER z 205 podrtimi keglji. Vse čestitke zmagovalcem, ostalim nastopajočim in organizacijskemu odboru pa hvala za uspešno izpeljavo tega srečanja.

Naslednji dan je bilo veliko bolj pomembno in bolj številno srečanje: 2. turnir v malem nogometu med TOZD Novolesa. Na razpolago sta bili dve igrišči, na katerih je nastopilo 13 ekip. Igrali so na izpadanje po 2 x 20 minut. Po šestih urah je bila zmagovalka in dobitnica pokala ekipa SIGMAT, ki je prikazala zelo uspešno in učinkovito igro. Drugo mesto je osvojila ekipa TKO, tretje ekipa TES. Kljub delno slabemu vremenu se je zbralo več kot 150 ljubiteljev nogometa. Upajmo, da jih bo drugo leto na 3. tradicionalnem turnirju še več.

Popoldne je bilo v Novem mestu organizirano srečanje mladih iz organizacij združene dela. Novoles je lani dosegel 2. do 3. mesto v skupni uvrstitvi, letos pa je zaradi neresnosti nekaterih prijavljenih padel za tri mesta. Več o tem v drugem članku.

A. S.

Pisatelji, pevci, godci, pesniki . . . in sploh

UMETNIKI POZOR!

Ali je med nami kdo, ki na skrivaj piše pesmi ali prozo? Je kdo, ki nateguje meh ali prepeva ali se drugače ukvarja z umetnostjo!

Če je kdo, naj pride in nastopi!

V NOVOLES—u želimo namreč jeseni pripraviti

„KULTURNI VEČER NOVOLES—a“

na katerem bi razstavili dela domačih umetnikov, nastopili bi naši recitatorji in brali dela naših delavcev.

Umetniki — na plan!

Prijavite se do 31. 7. 1981 tov. Nilič Miroslavu v DSSS — Straža.

KOMISIJA ZA KULTURNO DEJAVNOST

Tri izmed ekip (od zgoraj navzdol): TOZD TKO, TOZD TES in DSSS.

